Berina Šećibović

05.03.2025. 22:44
Pogledano: 1,003 puta

Rubrike za đake prvake - Šta je za nas formativna procjena?

Ljubav prema djeci je moj glavni pokretač za rad. Iz te ljubavi svakodnevno se rađaju ideje kako se što bolje educirati, obrazovati i osposobiti za rad s djecom. Moja najveća želja je da pobudim što veći interes učenika za učenje...

PEDAGOŠKA UVJERENJA

Svaki učenik je poseban, jedinstven i ''neponovljen'', jedan novi sasvim drugačiji svijet koji treba upoznavati, ravnomjerno svakodnevno graditi u skladu s njegovim potrebama, mogućnostima, interesima i potencijalima. Potrebno je naučiti ga kako će permanentno učiti, razvijati i izgrađivati sebe kroz cijeli život. Najvažnije je da učenik shvati da smo svi različiti i jednako važni. Zbog toga trebamo ulagati u sebe a istovremeno pomagati i davati drugima. Šta davati? Za početak je dovoljna lijepa riječ, osmijeh i podrška.

Ljubav prema djeci je moj glavni pokretač za rad. Iz te ljubavi svakodnevno se rađaju ideje kako se što bolje educirati, obrazovati i osposobiti za rad s djecom. Moja najveća želja je da pobudim što veći interes učenika za učenje, te da znaju samostalno primijeniti naučeno pri rješavanju problema iz svakodnevnog života. S novom generacijom, koju trenutno podučavam, došla sam na ideju da ih

postepeno osposobljavam da sami procjenjuju svoja znanja, vještine i sposobnosti. Koristeći tehniku ''Rubrike'' (eng. rubric) kao tehniku za formativnu procjenu zajedno ćemo slaviti zajedničke uspjehe i pratiti stepen
napretka naše male zajednice u učenju. Učinkovite informacije koje pišemo u tabelu za formativnu procjenu daju jasne, opisne i na kriterijima zasnovane smjernice koje učeniku omogućavaju da vidi kako napreduje u procesu učenja i šta treba da uradi kako bi krenuo dalje ka ostvarenju zadatih ishoda. Dvije sedmice smo vrijedno radili i, što je najbitnije, naučili značaj i vrijednost tehnike ''Rubrike'' kao tehnike za formativnu procjenu. Formativna procjena je poznata i kao „procjena za učenje“ jer je njena svrha da poboljša učenje. Ono što je za mene najvažnije je osmijeh na licu svakog djeteta koji pređe iz ''nižeg'' nivoa u ''viši'' nivo tokom procesa učenja. Ocjena je tu sasvim sporedna i kao dokimološki faktor relativna, a učenici svakodnevno pokazuju napredak po nivoima postignuća i stiču jasniju sliku o znanjima, vještinama i sposobnostima koje posjeduju. Ostaje nam da svakodnevno procjenjujemo šta učenici znaju, mogu i razumiju!

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA

Polazna osnova za kreiranje inovativne prakse ''RUBRIKE ZA ĐAKE PRVAKE'' - Šta je za nas formativna procjena? je pitanje koje sam sebi postavila na početku ove školske godine: „Kako mogu poboljšati svoje podučavanje i prilagoditi ga učenicima na taj način da oni bolje uče i prilagode svoj pristup učenju”?

Ove godine sam ponovo u prvom razredu. Nova generacija, novi izazovi i posebno specifična situacija jer je u mom odjeljenju i učenik s autizmom. Svjesna sam da ću zbog ove specifičnosti morati uložiti više truda nego inače. Uvijek sam davala svoj maksimum, željela sam da djecu osposobim da ono što nauče mogu primijeniti u životu. Zbog toga i želim da ovom inovativnom praksom osposobim učenike da preuzmu odgovornost za svoje učenje, da dublje shvate očekivanja u pogledu kvalitete rada, te da na taj način i sami unaprijede svoj rad. Kako bih ispunila svoja očekivanja, odlučila sam da svake sedmice primjenjujem formativnu procjenu radi praćenja nivoa napredovanja svih učenika. Isto tako, želim da naučim učenike da i oni procjenjuju svoj rad i zalaganje, te da osjećajem zadovoljstva prelaska na ''viši'' nivo, poboljšaju svoje učenje.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Cilj koji sam sebi postavila u ovoj inovativnoj praksi je bio da naučim učenike da i oni sami mogu da procjenjuju svoj rad i zalaganje u školi na zanimljiv način, te da shvate kako ''Rubrike za đake prvake'' poboljšavaju učenje.

Željeni ishodi:

● Učenici razumiju kako se koriste i zašto su važne ''Rubrike za đake prvake''

● Učenici znaju da prelazak na ''viši'' nivo znači uspjeh u učenju.

● Učenici razumiju da trenutni ''boravak'' na ''nižem''nivou ne znači neuspjeh već da je potrebno uložiti
više truda za savladavanje zadataka.

● Učenici mogu izvesti zaključak da su kritriji za sve jadnaki iako smo svi različiti.

● Učenici razumiju da do uspjeha u učenju možemo doći na različite načine.
● Učenici znanju zašto je potrebno pružiti podršku drugom i prihvatiti podršku drugog tokom učenja.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

I KORAK: Formativna procjena-Šta je to?

Prvi korak koji sam napravila je potraga za svim informacijama koje su vezane za formativnu procjenu.

Nakon odabranih nastavnih jedinica koje su planirane u naredne dvije sedmice, kreirala sam i tabele za formativnu procjenu koristeći tehniku ''Rubrike''. Naročito je važno da napomenem da sam kreirala tabele koje će koristiti učenici i one koje će meni pomoći da procjenim napredak svakog djeteta. Bitno je da učenici shvate da popunjavanjem tabele procjenjujemo koliko trenutno znamo, možemo i razumijemo u okviru nastavnih sadržaja koje izučavamo i da znamo da možemo preći iz, kako ono vole reći „slabijeg“ nivoa u „bolji“. S obzirom da su učenici tek prvi razred, i da ne znaju čitati, potrudila sam se da na najjednostavniji način

kreiram tabele koje će oni popunjavati. Kroz svako pitanje ću ih voditi ja, dok će vremenom, kada ovladaju vještinom čitanja, sami popunjavati tabele.

II KORAK: Zajedničko popunjavanje tabele koju učenici koriste i dopuna kriterija Već prve tri sedmice svi smo se trebali prilagoditi jedni na druge. Nije bilo teško da učenici uoče da smo svi po nečemu različiti, a ipak jednaki i da u odjeljenju imamo drugara koji je po nečemu “drugačiji” od svih nas. Posebno je važno da svi učimo kako da prihvatimo jedni druge, tj. da smo različiti i jednako važni!

Sve ovo pišem iz razloga što će učenik s autizmom uvijek imati kraj sebe nekog ko mu pomaže, u ovom slučaju ličnog asistenta. Važno je da učenici shvate da je njegov uspjeh ujedno i uspjeh cijelog odjeljenja. Iako ne zna da priča i ima niz poteškoća koje uključuje autistični spektar, svi ćemo se potruditi da i on pređe makar jedan ''level'' više, iako će mu za to možda trebati cijela godina.

-Prikaz tabele i pojašnjenja: Na tablu sam zakačila chart-papir na kojem je nacrtana tabela ili kako je mi

zovemo ''Rubrike za đake prvake'', koju smo zajedno popunjavali. Na taj način, učenici su naučili kako da je popunjavaju samostalno.

Tabela sadrži nekoliko kriterija i samo dva nivoa postignuća /nivoi su u skladu sa odredbama Zakona o osnovnoj školi (''Službene novine Zeničko-dobojskog kantona'' br.3/18) /. Za nekoliko mjeseci, u tabele ću dodati još jedan nivo. Za njihov uzrast smatram da je to sasvim dovoljno. Nastala je jesen i radili smo nekoliko aktivnosti koje su vezane za to godišnje doba. Učenicima sam pročitala kriterije koje sam upisala i objasnila šta oni znače. Prisjećali smo se svih aktivnosti koje smo radili realizirajući temu “Jesen”. Željela sam da vide kako i oni mogu da učestvuju u kreiranju “nastavnog procesa”. Za učenike je bilo jako važno to što smo pravili plakat i koristili kolaž papir, tako da su učenici predložili da upišem i taj kriterij. *Imajući u vidu činjenicu da učenici ne znaju

čitati, u nivo koji odgovara ''standardu'' sam umetnula dvije zvjezdice, a u nivo koji je ''približan standardu'' jednu. Na taj način učenici su lakše shvatili kako se popunjava tabela, tj. primjenjuje aktivnost ''Rubrike za đake prvake''.
*Pročitala sam ''standardni nivo'' za prvi kriterij, objasnila da trebaju biti iskreni dok razmišljaju o tome šta
mogu, znaju i razumiju.
*Pročitala sam i nivo ''približno standardu''.
*Predložila sam da zalijepe svoj broj u prazan dio tabele pored opisa koji odgovara njihovom znanju, vještinama i sposobnostima. (Svaki učenik ima na papiru broj iz dnevnika koji lijepi u prostor koji im odgovara. Na taj način ja imam uvid o kojem se učeniku radi.)
*Učenici su bili svjesni šta znači samostalno nešto uraditi i šta znači kada im je potrebna pomoć učiteljice ili
vršnjaka. Kritički su promišljali, navodili uglas primjere koje nisu znali i svrstavali svoj broj u nivo ''približno
standardu'' ili ''standardni nivo''.

TABELA ZA FORMATIVNU PROCJENU KOJU NASTAVNICI KORISTE SADRŽI:
-Kriterije
-Nivoe/stepene uspješnosti (A: ispod standarda, B: približno standardu, C: standardni nivo i D: iznad standarda)
-Opise uspješnosti za svaki nivo.
Nastavničko korištenje formativne procjene ima četiri nivoa u skladu sa specifičnostima opisnog ocjenjivanja koje je definirano Zakonom o osnovnoj školi (''Službene novine Zeničko-dobojskog kantona'' br.3/18).
Kriterij je sažetak izveden iz opisa uspješnosti (indikatora), a kreira se uz upotrebu glagolskih imenica.
Nastavnik procjenjuje napredak učenika na osnovu aktivnosti, popunjavanja nastavnih listića pojedinačno, u paru i grupno, na osnovu izvođenja igrokaza i sl.
Slova A, B, C, D unutar prostora s nivoima koriste nastavniku radi tabele koju će kreirati za učenike cijelog odjeljenja
Tabela za prvih deset učenika!

Za podučavanje učenika s autizmom nisam bila spremna i nisam imala vremena da se dovoljno educiram. To radim od prvog dana ove školske godine danonoćno. Pročitala sam da ni jedna od metoda za rad s djecom iz autističnog spektra nije djelotvorna isto kod svih učenika. Isto tako, tokom vremena mijenjaju se potrebe
učenika, što nužno dovodi do toga da učitelji moraju iskušavati razne pristupe kako bi se razvile učenikove jake strane. Znam da ću dati sve od sebe da naš ''dragulj'' zablista na kraju školske godine. Za početak, u odjeljenju razvijam pozitivnu klimu i želim da se maksimalno povežemo, naprosto da dišemo jedni za druge.
Kako bih što bolje pratila učenikov napredak, potrebno je da napravim takvu tabelu u koju ću

zapisivati sve što može uraditi samostalno, što može uz pomoć drugih i ono što nikako ne može. V KORAK: Tabele za bosanski jezik i književnost
Prvu sedmicu oktobra smo posvetili basni “Cvrčak i mrav”. Nakon niza aktivnosti, učenici su imali priliku da popune tabele za formativnu procjenu. Veći dio aktivnosti smo radili unutar grupa, tako da je svaka grupa imala svoju tabelu. Za svaki kriterij koji im pročitam, postavljali su svoj broj na odgovarajuće mjesto.

BASNA “CVRČAK I MRAV”
Nastavničko korištenje formativne procjene.
U dokumentu ZJNPP-a za jezičko-komunikacijsko područje imamo definirane ishode učenja za BHS jezik i književnost. Na osnovu ishoda i indikatora mnogo je jednostavnije uraditi ''Rubrike za đake prvake'', tj. tabelu za formativnu procjenu. Indikatori nam pokazuje stepen dostizanja ishoda učenja i on nam je standardni nivo

VI KORAK: Saradnja s roditeljima
Tabele koje sam popunjavala poslala sam i roditeljima na uvid kako bi i oni sami pratili nivo postignuća djece i kako bi im pomogli da savladaju eventualne poteškoće. Nakon toga, pripremila sam anketu sa nekoliko pitanja kako bih uvidjela koliko su roditelji zadovoljni primjenom ''Rubrika za đake prvake'' kao tehnike za formativnu procjenamu i općenito o ovakvom načinu praćenja napretka znanja djece osnovnoškolskog uzrasta.

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI
● Učenici razumiju kako se koriste i zašto su važne ''Rubrike za đake prvake''.
● Učenici znaju da prelazak na ''viši'' nivo znači uspjeh u učenju.
● Učenici razumiju da trenutni ''boravak'' na ''nižem''nivou ne znači neuspjeh već da je potrebno uložiti više truda za savladavanje zadataka.
● Učenici mogu izvesti zaključuak da su kritriji za sve jednaki iako smo svi različiti.
● Učenici razumiju da do uspjeha u učenju možemo doći na različite načine.
● Učenici znanju zašto je potrebno pružiti podršku drugom i prihvatiti podršku drugog tokom učenja.
Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju Procjena za učenje ugrađena je u nastavnikovo planiranje kao dio svakodnevne prakse. Ciljevi učenja, strategije podučavanja i kriteriji procjene moraju biti pažljivo usklađeni. Učenici trebaju znati unaprijed šta je to što će učiti i kako i zašto će biti ocjenjivani. Procjena za učenje će im pomoći da steknu svijest ne samo o onome što uče, nego i svijest o tome kako da nauče. Osnažuju se da preuzmu kontrolu nad vlastitim učenjem.

Collections

NIN 2018